

COJOCARU, Ion, 2002-2005. *PALEOBIOLOGIE*, volumele I-IV

Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași.

În anii de după 1990, datorită unor condiții socio-economice speciale, în esență, neprielnice, am uitat să mai sărbătorim apariția unor cărți, ca pe un eveniment rar, de înaltă și intensă trăire sufletească. În perioada menționată, actul editorial a fost tot mai rar, umbrit fiind de alte evenimente, mai zgomotoase, mai fără substanță și mai puțin relevante sub aspect cultural autentic. În consecință, apreciem că eforturile materializate prin publicarea unor cărți de o rară încărcătură informațională, vizând aspecte mai puțin cunoscute sau chiar inedite ale științei, sintetizând o vastă literatură de specialitate, adeseori cu o mare bogăție de idei și contribuții faptice și conceptuale aparținând autorului, se constituie într-un act de cultură autentică, benefic și dorit.

În acest context prezentăm o apariție editorială de excepție, rod al demersului științific al domnului conferențiar dr. **Ion COJOCARU**, investigator de remarcabilă verticalitate și notorietate, analist meticulos, erudit, serios și profund. Lucrarea **PALEOBIOLOGIE**, în patru volume, a apărut între anii 2002 (volumul I) și 2004 (volumul IV), în prestigioasa Editură a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Pe aproximativ 1500 pagini, cu 845 de figuri adecvate (executate cu grijă și mare acuratețe), 25 de desene originale (reconstituirea unor scene din viața caracteristică diferitelor perioade geologice), 27 de tabele sintetice, index al denumirilor științifice și o amplă bibliografie, autorul trece în revistă, cu profesionalism și deosebită probitate științifică, aspecte de paleobiologie vegetală și animală (cu detalii la nevertebrate și cordate) și analizează amplu, dar punctual, trăsături ale vieții din timpuri geologice trecute, cu referiri țintite la timpul geologic concret, la originea și evoluția vieții, la originea și evoluția omului.

Analizând rezultatele acestui demers științific, cu atenție, ne apare evident faptul că lucrarea se adresează cu predilecție specialiștilor și studenților din domeniul biologiei, dar și largului public, tuturor celor interesați în cunoașterea amănunțită a trecutului biosferei planetei noastre. În paginile cărții se vehiculează un bogat volum informațional, net superior și mult mai bine organizat și comentat, comparativ cu alte lucrări de profil din literatura românească. Meritoriu ni se pare faptul că autorul scoate în evidență, convingător și cu deosebită măiestrie, extraordinara diversitate a lumii vegetale și/sau animale, prin comparație cu cea actuală, precum și marea ei relevanță pentru descifrarea forțelor și mecanismelor intrinseci ale evoluției. Evident, pentru elucidarea multiplelor aspecte conexe paleobiologiei, lucrarea abordează, în mod sintetic și inter-disciplinar, o multitudine de probleme aflate la interfața Științe ale Pământului și Științe ale Vieții. În consecință, autorul grefează aspecte ale evoluției vieții, pe aspecte ale evoluției planetei (ca sistem cosmic), detaliind unele evenimente de ordin geologic și paleo-geografic.

Comparând lucrarea pe care o analizăm în paginile de față, cu alte lucrări din literatura de profil (pe care le-am avut la dispoziție), constatăm că eforturile domnului conferențiar dr. Ion COJOCARU se detașează printr-un conținut tematic mult mai bogat și prin abordarea unor aspecte specifice biologiei speciilor dispărute și a filogeniei lor, prin analiza conceptului de specie în paleontologie, cu referiri explicite la procesul extincției speciilor și a existenței „fosilelor vii”.

Concepția general biologică a autorului își pune puternic amprenta asupra întregii lucrări, acesta reușind să aducă la zi o bogată informație relativă la problematica sistematiei, morfologiei și anatomiei organismelor dispărute, în contextul condițiilor concrete din paleomediul. Autorul reușește o excelentă sinteză a inter-relațiilor dintre paleontologie și neontologie, sinteză indispensabilă pentru înțelegerea evoluției speciilor și depune eforturi apreciabile pentru elucidarea unor contradicții oferite de datele de ordin paleoanatomic, apelând la argumente din domeniul geneticii și din domeniul biologiei dezvoltării (etapele și modalitățile de constituire a celulei, originea sistemelor replicative și devenirea celulei eucariotelor, apariția și diversificarea reproducerii sexuate, procesele fotosintetice și metabolice, organizarea indivizilor pluricelulari etc.).

În ceea ce privește procesul apariției și evoluției speciei *Homo sapiens sapiens*, autorul nu se limitează la aspectele strict biologice ci abordează și probleme de ordin cultural, finalul suprem al devenirii omului.

Interesant și important, totodată, este faptul că, pe parcursul acestei ample lucrări, autorul se situează pe o poziție critică originală, vis a vis de omologia autopodului anterior la păsări și dinozauri, vis a vis de clasificarea proboscidiienilor și terminologia dentară utilizată pentru aceștia, de definirea corpurilor vegetative la plante, de evoluția convergentă, de existența sau lipsa formelor intermediare etc.

Concluzionând, putem afirma cu toată convingerea că lucrarea elaborată de domnul conferențiar dr. Ion COJOCARU are se caracterizează printr-un mare grad de originalitate și noutate, reprezentând o excelentă sinteză cu multiple valențe didactice, fiind indispensabilă atât studenților cât și specialiștilor. O recomandăm cu căldură și apreciem că este o carte care nu trebuie să lipsească din biblioteca biologilor, a oamenilor de cultură autentici.

Profesor dr. Ion I. BĂRA